

Проверка на избрания изпълнител и равно третиране

Работен инструмент за финална проверка на победителя спрямо условията на процедурата и спрямо основанията, по които други кандидати или участници са били отстранени.

Огледалният тест

Не е достатъчно да установите, че победителят „изглежда допустим“. За всяко изискване, довело до отстраняване на друг участник, проверете дали определеният изпълнител е изпълнил абсолютно същото изискване по същия стандарт.

Четири финални въпроса

01	02	03	04
Може ли да участва? Основания за отстраняване	Има ли капацитет? Критерии за подбор	Офертата отговаря ли? ТС, условия и методика	Може ли да подпише? Доказателства, гаранция, регистрация

Проверявайте факти, не само отметки

ЕЕДОП, декларациите и протоколът са началото на проверката. Когато законът или процедурата изискват доказателства, проверете съдържанието им и връзката им с конкретното изискване, включително за трети лица и подизпълнители.

Версия 1.0 · 6 септември 2026 г.

1. Winner check по ЗОП

Преди сключване на договора участникът, определен за изпълнител, трябва да изпълни условията по чл. 112 ЗОП. Програмните checklist-и добавят практическия контрол дали победителят е бил законосъобразно допуснат и оценен още преди този финален етап.

Лично състояние	Няма ли приложимо основание за отстраняване по чл. 54, обявените основания по чл. 55 и другите основания по чл. 107?
Критерии за подбор	Покрива ли точно всички минимални изисквания за годност, финансово състояние и технически/професионален капацитет?
Трети лица / подизпълнители	Представени ли са необходимите ЕЕДОП, ангажменти и доказателства за капацитета; покрити ли са приложимите основания за отстраняване?
Техническа и ценова оферта	Съответства ли на всички предварително обявени условия, спецификации, количества, параметри и методика?
Преди договора	Представени ли са изискуемите доказателства, гаранцията за изпълнение и необходимата регистрация/документ/друго условие за изпълнение?

Ако първият класиран не изпълни условията за договор

ЗОП не позволява договор да бъде сключен с участник, който отказва договора, не изпълнява условията по чл. 112, ал. 1 или не доказва липсата на основания за отстраняване. В приложимите случаи възложителят може с мотивирано решение да определи втория класиран участник.

Документи, които не трябва да искате повторно

- Когато необходимата информация е достъпна чрез публичен безплатен регистър или възложителят има служебен достъп по приложимия ред, проверете дали законът освобождава участника от повторно представяне.
- Проверявайте валидността и актуалността към релевантния момент, а не само наличието на файл.
- Ако документ е на трето лице/подизпълнител, свържете го с конкретния критерий, който това лице обезпечава.

Не приключвайте с „има файл“

Контролният въпрос е „доказва ли този файл точно изискваното обстоятелство?“. Например списък на сходни дейности не е достатъчен, ако периодът, предметът или доказателствата не покриват обявения критерий.

2. Огледална проверка: победител ↔ отстранени

Официалният checklist за открита процедура отделя самостоятелни проверки за офертата на определения изпълнител и за отстранените участници. Най-полезният превантивен подход е тези две проверки да се поставят една до друга.

Проверка	Отстранен участник	Определен изпълнител
Кое изискване е засегнато?	_____	_____
Какъв е фактът?	_____	_____
Какъв документ е представен?	_____	_____
Как е тълкувано изискването?	_____	_____
Дадена ли е възможност за допустимо допълване?	☐ да ☐ не	☐ да ☐ не
Краен резултат	☐ отстранен	☐ допуснат / избран

Кога имате проблем с равното третиране?

Когато едно и също отклонение води до отстраняване на един участник, но се приема като несъществено или се „поправя“ при победителя; когато се изисква доказателство от един, но не и от друг; или когато методиката се тълкува различно според офертата.

За всеки отстранен участник запишете

- конкретното правно основание за отстраняване;
- конкретния факт и документ, на който се основава изводът;
- дали изискването е било ясно и законосъобразно още при публикуването;
- дали е използван допустимият механизъм за отстраняване на липси/несъответствия, ако е приложим;
- дали победителят е проверен по същото изискване.

Незаконсъобразно ограничително условие не се „лекува“ с правилно отстраняване

Ако самото изискване, по което участник е отстранен, е непропорционално или ограничително, правилното прилагане на това изискване към всички не отстранява първоначалния проблем.

3. Специални проверки около победителя

Пазарни консултации / подготовка Ако победителят е участвал в пазарни консултации или подготовката на процедурата, проверете дали са предприети мерки за премахване на евентуалното му предимство и дали той е доказал липсата на неравнопоставеност.	Конфликт на интереси Проверете декларациите на комисията и всички конкретни индикатори за конфликт. При сигнал не се ограничавайте до формална декларация - използвайте официални регистри и други допустими източници.
Свързани лица Проверете забраните за свързани кандидати/участници и ролите на членове на обединения, самостоятелни участници, трети лица и подизпълнители.	Необичайно благоприятна оферта Когато е приложим чл. 72 ЗОП, поискайте обосновката по законовия ред и оценете съдържанието и доказателствата - не приемайте и не отхвърляйте автоматично офертата.
Надеждност Ако е декларирано основание за отстраняване и участникът се позовава на мерки за надеждност, проверете мерките и доказателствата по приложимия ред.	Сигнали за манипулирани оферти Сходни грешки, координирани цени, необичайни връзки или други индикатори не доказват сами по себе си нарушение, но трябва да бъдат документирани и обработени по приложимия програмен/законов ред.

20% по-благоприятна оферта - проверка, не автоматично отстраняване

Програмният checklist за открита процедура изрично проверява дали при приложимата хипотеза е поискана писмена обосновка, дали е представена в срок и дали съдържа обективни и доказани обстоятелства по чл. 72.

Кога да спрете преди договора?

- има неизяснен конфликт на интереси или свързаност;
- липсва изискуемо доказателство за критерий за подбор;
- победителят не отговаря на изискване, приложено към отстранен участник;
- има несъответствие между спечелилата оферта и проекта на договор;
- не е изпълнено условие по чл. 112, ал. 1 ЗОП.

4. Публична покана по ПМС № 4/2024

При ПМС № 4/2024 терминологията и финалът са различни, но принципът за равно третиране остава същият. Програмният checklist изрично сравнява избрания кандидат с отстранените и проверява дали победителят не е бил третиран по-благоприятно.

Оценители	Нечетен брой оценители и резерви; декларации за безпристрастност и поверителност; допълнителни проверки при индикатори за свързаност.
Липси / нередовности	Кандидатите се уведомяват писмено какво трябва да представят; срокът е еднакъв за всички и не може да е по-кратък от 5 дни.
Winner check	Проверете избрания кандидат и спрямо изискванията, по които други са били отстранени.
Протокол	Оценяването и класирането се оформят в протокол, който се утвърждава от бенефициента; не е нужен отделен акт за определяне на изпълнител.
Преди договора	Проверяват се изискуемите документи, гаранцията, когато е предвидена, и ограниченията за свързаност с бенефициента/органите му.

Допълването не е персонална услуга за победителя

Ако един кандидат получава възможност да отстрани определена липса, при същите факти и същата категория липса останалите трябва да бъдат третирани по същия начин. Документирайте какво е поискано и какъв срок е даден на всеки.

Бърз PMS mirror test

- ☐ Същото изискване ли е приложено към всички кандидати?
- ☐ Еднакво ли са оценени еднакви/сходни отклонения?
- ☐ На всички ли е даден един и същ срок за допустимо допълване?
- ☐ Избраният кандидат доказва ли изискванията със същата доказателствена тежест?
- ☐ Протоколът описва ли достатъчно фактите и мотивите, за да може контролът да възпроизведе избора?

Не смесвайте ЗОП и ПМС № 4/2024

По ЗОП финалът обичайно е решение за определяне на изпълнител и последваща проверка по чл. 112. При публичната покана резултатът е в утвърдения протокол и последващото уведомяване. Прилагайте правилата на режима, който действително е приложим.

5. Работен лист: финална проверка преди договор

Процедура / позиция	
Определен изпълнител	
Основания за отстраняване проверени	☐ да ☐ не ☐ н/п
Критерии за подбор проверени	☐ да ☐ не ☐ н/п
Техническо предложение проверено	☐ да ☐ не
Ценово предложение / изчисления	☐ да ☐ не
Трети лица / подизпълнители	☐ няма ☐ проверени
Пазарни консултации / участие в подготовката	☐ няма ☐ има - проверено
Конфликт / свързаност	☐ няма индикатор ☐ проверено
Необичайно благоприятна оферта	☐ н/п ☐ обосновка проверена
Доказателства преди договор	☐ пълни ☐ липсват
Гаранция / регистрация / друго условие	☐ изпълнено ☐ н/п
Огледална проверка спрямо отстранените	☐ извършена
Заключение	☐ може да се сключи договор ☐ спиране и допълнителна проверка

Финална самопроверка

- ☐ Победителят е проверен по всички изисквания, а не само по документите, които комисията е обсъдила изрично.
- ☐ За всеки отстранен участник има конкретна фактическа и правна причина.
- ☐ Изискванията, довели до отстраняване, са приложени по същия стандарт към победителя.
- ☐ Допустимото допълване/изясняване е предоставяно еднакво и не е довело до промяна на техническата или ценовата оферта.
- ☐ Методиката е приложена по предварително обявените правила и крайното класиране може да бъде преизчислено.
- ☐ Пазарни консултации, конфликт на интереси, свързаност и необичайно благоприятна оферта са проверени, когато са приложими.
- ☐ Преди договора са налични всички изискуеми доказателства и условия.
- ☐ Договорът ще включи предложенията от спечелилата оферта, въз основа на които участникът е избран.

Основни източници

- Закон за обществените поръчки - чл. 54-58, 67, 72, 107 и 112; актуалното национално законодателство е публикувано от АОП.
[Национално законодателство на АОП](#)
- Официалният контролен лист на Програма Interreg VI-A IPA България–Сърбия 2021–2027 за открита процедура - проверките на офертата на определения изпълнител, пазарните консултации, необичайно благоприятната оферта и отстранените участници.
- Официалният контролен лист на програмата за избор с публична покана по ПМС № 4/2024 - проверките за оценителите, допълването на документи, равното третиране, протокола и условията преди договора.

Свързани материали

Документ 05 обяснява общата логика на оценяването; Документ 22 проверява критериите и доказателствата; Документ 23 - методиката; Документ 06 - договора и измененията. Документ 25 е последният winner check преди подписване.